

אור הפרשה

י"ל ע"י מוסדות אור דוד בראשות הרה"ג דניאל זר שליט"א

לי כסליו תשפ"ג • גליון 242 • פרשת מקץ

זמני שבת קודש

הדלקת נרות	מוצאי שבת	רבנו תם
16:19	17:20	17:42
16:18	17:24	17:47
16:16	17:17	17:39

שבת שלום ומבורך!

העלון טעון גניזה

הרה"ג דניאל זר שליט"א
ראש הישיבה המוסדות

ישראל לב העולם

עם ישראל הוא ליבו של העולם ובני התורה הם ליבם של עם ישראל

מעלת הנסיונות

חלק בלתי נפרד ממסלול חיינו עלי אדמות, אולי החלק שנראה בעינינו כחלק הפחות נעים, הוא ההתמודדות מול נסיונות החיים והיצר. מסכת חיינו של יהודי כוללת מגוון רחב של אתגרים ונסיונות, קשיים ומהמורות, הניצבים לפתחו ואורבים לו בכל עת ושעה.

המחשבה הראשונה העוברת במוחו של יהודי כשהוא חושב על נסיון והתמודדות, היא 'מה לי ולצרה הזאת?' - הלא אם נדמיין חיים נטולי קשיים, עבודת השם ללא נסיונות, שגרה נקיה ממהמורות - זה נראה ציור ורוד ועליו. למה בעצם כולנו נדרשים להתמודדות? למה מסלול חיינו של יהודי עובר דרך עליות ומורדות, קשיים ונסיונות?!

כדי לענות על כל השאלות הללו, נתבונן נא ונראה בפרשת שבוע זה, את התמודדותו של יוסף הצדיק מול הנסיון שנקלע אליו, ואז בגבורה שקשה לתאר, אומרת התורה מילה אחת: 'וימאן' - יוסף הצדיק ניצב מול הנסיון, ופשוט ממאן ליפול בו. הוא עומד בגבורה, מתעקש, מחזיק בכוח לא לו, כדי להצליח להתמודד!

במילה הזו, 'וימאן', טמון גילוי מדהים, הנחשף בספה"ק 'דברי שמואל'. וכך הוא מגלה, כי המילה הזו נקראת בטעם 'שלשלת' - זהו טעם שניגונו הוא כמו סירנה עולה ויורדת לסירוגין. כביכול, המיאון הזה הוא מערבולת של עליה שוב ושוב, תהליך מסובך של טיפוס לשלוש פסגות במילה אחת, במיאון אחד!

נסיון הוא הזדמנות לאדם לקפץ בבת אחת כמה מדרגות קדימה, להתעלות בבת אחת אל על. נסיון הוא מנוף רב עוצמה, שתופס יהודי בעוצמה כבירה ומניף אותו קרוב לבורא עולם, מציב אותו הרבה מעל המקום בו היה. כך, במיאון אחד, בעמידה בנסיון אחד, בעקשנות משתלמת אחת להחזיק מעמד - זוכה היהודי למקפצה רוחנית רבת עוצמה וכו, מקפצה המציבה אותו במקום נעלה ומרומם פי כמה וכמה! (הרב אשר קובלסקי)

והמלכות תהפך למינות - המושלים בעם ישראל יהיו שונאי תורה, המשנה אומרת זאת לפני יותר מאלפיים שנה בתקופה שעם ישראל היו כולם צדיקים ואין תוכחת... מי ישלוט בעם ישראל כופרים, המשטרה הפרקליטות והבג"ץ. אנחנו לא בדמוקרטיה, הכנסת קובעת עד שבא הבג"ץ ואומר הכל שפיט הכל בגיץ. חבר מביא חבר, שמאלני יוצא מהבג"ץ שמאלני חוזר. כשעלו ממצרים כתוב וגם ערב רב עלה איתם וגו'. הם תערובת של כל מיני גויים שראו את ניסי מצרים ורצו ללכת עם עם ישראל לקבל את התורה. והם הגויים החטיאו את עם ישראל במדבר בכל מה שחטאו, וכן בחטא העגל כמו שכתוב "אלה אלהיך ישראל" ולא אמרו "אלה אלהינו" אומר הזה"ק, שלעתיד לבוא בעת הגאולה ישלטו בעם ישראל ערב רב, כמו שהיה בעת יציאת מצרים, כמו שהחטיאו את ישראל בגאולה ראשונה כן ישוּבו בגלגול להחטיא ח"ו בגאולה האחרונה!

בפרוץ המדינה אחוז החרדים בארץ היה קטן יחסית, לקחו את העולים לקיבוצים, עשקו מהם את הכיפה והציצית, עקרו להם את הפאות, תלשו להם את הזקן. מוסדות המדינה התנכלו לכל מי ששומר תורה ומצוות ועשו מסע שמד להשכיחם תורתך ולהעבירם מחוקי רצונך. ועד היום - שנאת עולם לעם עולם. גם בדור המבול, לא הגיע המבול מיד, נוח בנה את התיבה 120 שנה וכפרש"י והיו ימיו וגו' עד ק"ך שנה אאריך להם אפי ואם לא ישוּבו אביא עליהם, למה? כדי שיראו את נוח מתעסק עם התיבה ואולי יהרהרו בתשובה, יחזרו למוטב. והם צחקו עליו, אף אחד לא חזר בתשובה, ומי צחק אחרון? הם נמחו במי המבול ונוח ובניו ניצלו והקימו את כל העולם.

נינוה העיר הגדולה, הלך יונה הנביא והתרה בהם עוד ארבעים יום ונינוה נהפכת, והם חזרו בתשובה והגזירה נתבטלה. הקב"ה מעכב את הגאולה, כדי שישוּבו הרחוקים בתשובה. כמו שכתוב שלום שלום לרחוק ולקרוב, הרחוק חשוב יותר, כשיש לאדם בן בבית ובן בחו"ל, למי הוא מתגעגע יותר? הקב"ה רוצה שנקרב את הרחוקים! ועל המדינות בו יאמר איזו לחרב ואיזו לשלום, כל העולם בלגן, וארץ ישראל בתוּך. שבת שלום!

תרגום יונתן בן עוזיאל, על הפסוק בנביא (ישעיה סב): למען ציון לא אחשה ולמען ירושלים לא אשקוט. עד דאעבד פורקן לציון לא אניח לעממיא! אומר התרגום: ועד דאיתי נחמא לירושלים לא אשקט למלכותא. כוונת התרגום כי **אם עם ישראל לא בשקט כל העולם לא יהיה בשקט**. והטעם לזה כי ישראל הם הלב של העולם, אם הלב של האדם חולה - כולו חולה. וכך גם בארץ, אם החרדים לא בשקט לא בשקט המדינה גם לא, אנחנו הלב של המדינה, עוד פעם בחירות עוד פעם בחירות, אם רודפים את החרדים, המדינה נהרסת. "ואלוקים יבקש את נרדף" אומרים חז"ל אפילו צדיק רודף רשע, וכאן, הרשעים רודפים את הצדיקים, בני תורה העמלים בתורה צדיקים קדושי עליון, מדמה אותנו לחמאס, ויאיר לפיד שר"י רודף את החרדים בלי הרף.

והכל היה עד מכת חושך, כשהגיעו למכת חושך מתו אותם רשעים, לא השכילו להבין בזמן ושוב ננעלו בפניהם דלתות תשובה והם מתו. הלוואי וכולם יחזרו בתשובה, תראה בעלי התשובה אין פושטים צורה ולובשים צורה, איזה דרך ארץ ושלום בית יש להם, בניהם זרע ברך ה'. וברחוב, ה' ירחם, בתים הרוסים, חינוך הרוס, כל זוג שלישי מתגרש. למה? כי כשאין תורה הכל חורבן, תורה היא הוראה, מורה לנו איך להתלבש אין לא, מה לאכול ועם מי לדבר.

אחרית כראשית - כשליטת הערב רב אז, כך שליטת הערב רב היום. וכמו העשר מכות אז, כך הניסים והמכות שהיו לנו עד היום, כדי לעורר שכולם יחזרו בתשובה. מה זה מכת חושך בזמנינו? זו מלחמת גוג ומגוג. חז"ל במשנה סוף סוטה, מתארים לנו את ימות המשיח שיבב"א כן: רבי אליעזר הגדול אומר, מיום שחרב בית... בעקבות משיחא חוצפא יסגא, - כמו שאנחנו רואים היום אין ילדים צוחקים על אבא שלהם, סיפר לי פעם מישוהו, הילד דיבר עם האמא אני התערבתי, הוא קם ואמר לי גדל הילד.. חכה אבא, כשאני אהיה חייל אשים לך כדור בראש.

ממשיכה המשנה: והיוקר יאמיר - לא אמרו חכמים יהיה יקר, אלא דייקו ואמרו היוקר יאמיר, כמה שהיה יקר יהיה יותר יקר, רואים מחירים עולים ותמיהים כמה זה יכול לעלות.

מתוך דרשתו השבועית של הרה"ג דניאל זר שליט"א
המתקיימת בכל יום רביעי בשעה 22:00 בישיבת אור דוד

ההקדשה השבועית

הוציאם הם אהם לתקיים אלפי טלמי צארי הפרשה להצלחתם אז לעיני קירובם ההקדשה נכסיה: 05-04-000-000

<p>לימינו ידן חיה בת הדס יוסי בן הלן צורי בן רחל דייה בת חוה</p>	<p>לישיק בנימין בן חסיה אלדד בן חוה ססיר בת עליזה לילך בת עליזה</p>	<p>לחובלתי אסף בן חיה רושין בן דינה אלעד בן ענה אלדד בן ירדנה</p>	<p>לעילוי נשמות שלמה בן לון סגילית בת חנה חן חיה שמעון בן יילנדה יואב בן חנה</p>
---	--	--	---

סיפור לשבת

הרב צבי נקר

רק תגיד תודה

והנה כעבור תקופה קצרה, הגיע אותו אדם נאמן מאמריקה לבקר בארץ הקודש. כמובן שהוא לא ויתר על ביקור בביתו נאוה קודש של רבי בנימין הצדיק, הוא התקבל במאור פנים וחביבות, ודיברו ביניהם הרבה בכל מיני עניינים שהיה נצרף להציע לפני הרב, אבל מענין אותו ממון שהמציא האיש עבורו לא הזכיר הרב מאומה.

למחרת בחזרתו מתפילת שחרית, בעודו מתהלך בין מבואותיה העתיקים של ירושלים, ונושם להנאתו מלוא ריאותיו מאווירת קדושתה של ירושלים וארץ ישראל, פוגש הוא באקראי בידידו ורעו הרב ניישלאס, ששמח מאוד והופתע לפגוש בו כאן בארץ הקודש, ונכנס עימו בשיחה ידידותית עמוקה. תוך כדי שיחתם על כמה וכמה עניינים, גילה הרב ניישלאס לאיש שיחו כבדרך אגב, שחותנו הרב, הזהירו שלא לגלות לפניו בשום אופן מי ומי הנותנים תרומתם, ולכן אינו יודע כלל מעבודתך הרבה שטרחת ויגעת למענו.

כשומע זאת האורח האמריקאי, פלט אנחת רווחה כבדה. תדע לך- הסביר האיש- שהורדת לי עתה קפידה גדולה שהיתה מונחת כאבן כבדה על ליבי, שכן אתמול ישבתי בבית חמיך הרב, דיברתי עמו הרבה על כל מיני נושאים, וציפיתי עד מאוד שיזכיר משהו מאותו סך עצום שטרחתי להשיג עבורו, והוא לא דיבר מזה מילה וחצי מילה ולא אמר לי אפילו "ישר כח", על כל עבודתי המאומצת עבורו. יצאתי מביתו בחלישות הדעת מרוב צער ועלבון.

אך זה עתה, אבן כבדה נגולה מעל ליבי. מן השמים שלחו אותך כאן לקראתי, כדי שאדע לדון את הרב לכף זכות, שהרי הוא פשוט לא ידע כלל מכל עבודתי וטרחתי עבורו.

מסיפור זה יש לנו ללמוד, מלבד מה שלא רצה הרב ליהנות מאחרים כדי שלא ישפיעו על דעותיו, שצריך תמיד ללמד זכות על כל איש ישראל. לעולם אי אפשר לדעת מדוע לא הודה לך האדם בברכת "ישר כח" על מה שעשית עבורו, אולי הוא פשוט אינו מודע לכך שאתה הוא שהיטבת עמו.

(מפי הגאון רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א)

הרבה עם הציבור בכל ענייניהם, כפי דרכי וכפי שיטתי. גם הוא (אותו עסקן) עוסק כאן בצרכי הציבור וענייניהם לפי דרכו ושיטתו שלו. אינני רוצה שתהיה עלי ועל השקפתי, שום השפעה מהשקפה אחרת, הנוגדת את ההשקפה שלי.

בהיותו איש אמת, דורש ומבקש אמת, ומתהלך בתמימות תמיד לפי דרכו והשקפתו, חשש מאוד מהתערבות והשפעה של דעות זרות ושיטות אחרות, והיה עומד על משמר היהדות הצרופה והנאמנה בהשקפה זכה וטהורה כל ימי חייו, בתמימות לב ובמסירות נפש.

לכשנשאל אחר כך: מדוע אם כן, לא שלחת בחזרה את השיק, רק קרעת אותו לגזרים?

ענה רבי בנימין בחיך: כאשר אדם טוב ואיש חסד, רוצה לעזור לך, וטורח עבורי במסירות נאמנה שכזו, לא אוכל לבזות אותו.

ברם המצב רק החמיה, זמן החתונה הולך ומתקרב, ועדיין אין רואים ישועה בקצה האופק. נאלץ אפוא חתנו הגדול של הרב, הלא הוא הרב הגאון רבי יהודה ניישלאס שליט"א, מו"ץ בהעדה החרדית פעה"ק, להיחלץ חושים ולרתום עצמו למסע התרמה בחוץ לארץ, כדי להתדפק על דלתי נדיבי אחינו בני ישראל שבמדינת הים.

בטרם צאתו, התנה עמו חותנו הגאון שני תנאים נוקבים. תנאי ראשון שלא לבקש פעמיים מאדם אחד, רק יציע לפניו הצורך והבקשה פעם אחת בלבד, שבזה יצא ידי חובת ההשתדלות שמצד האדם, ואם ירצה האיש יתן ואם לאו "השלך על ה' יהיך" ... (תהלים נה, כג). והתנאי השני הוא, שלא יגלה את אחנו בשום אופן מי ומי הם הנותנים והתורמים, כדי שלא ישפיעו על דעותיו בהתקרבותם אליו, ולא יזיקו את השקפתו הטהורה והזכה.

הרב ניישלאס סבר וקיבל, והפליג בדחיפות היישר לארצות הברית. תיכף בהגיעו שמה חש בברכת השם המיוחדת שמלווה אותו על כל צעד ושעל בזכות הצדיק הגדול. לשמחתו הגדולה הוא מצא שם איש נאמן, שהכיר את רבי בנימין והוקיר והעריר אותו מאוד, וברוב נאמנותו אליו הכניס עצמו בכל גופו ונפשו לעובי הקורה, וכיתת את רגליו ביחד עם הרב ניישלאס לכמה וכמה כתובות, שדאג מראש לסדר שם נתניה הגונה ומפולפלת, כך שכעבור תקופה קצרה ביותר הצליח לגייס ולהמציא עבורם את כל הסכום הנדרש, לשמחת כל הצדדים כולם.

מסופר על הגאון הצדיק רבי בנימין רבינוביץ זצ"ל שהיה יושב כל ימי חייו על התורה ועל העבודה, רחוק ומופרש מכל ענייני עולם הזה והבליו. הדחקות היתה שורה בקביעות בביתו, אבל היא לא הפריעה לבני הבית כלל, הם התרגלו להסתפק במועט, ולשמוח בחלקם. שם לא עשו שום 'עסק' מענייני עולם הזה, וסידרו את עצמם ואת חייהם לפי מה שיש, או מה שאין... עיקר מגמת החיים ושמחת החיים היו נתונים לתכלית האמת, בעסק התורה הקדושה ועבודת השם יתברך.

והנה, בהגיעם לפרק האיש המקדש, כשנצרכו להשיא את ילדיהם, נתקלו בקשיים כלכליים גדולים, מחמת הוצאות הנישואין שגדולים בימינו עד מאוד, ונצרכו לרחמי שמים מרובים.

באחת התקופות כשנצרך הרב להשיא את בתו, היה המצב קשה ביותר. הם היו אובדי עצות ולא ידעו כיצד להתחיל לגשת למבצע גדול שכזה, כאשר לא היו לו לרב שום מקורות מימון, בוודאי לא לסכומים אדירים שכאלו.

הדבר נודע לאחד מחברי הנהלת "אגודת ישראל" שבירושלים, ובהיותו איש חסד ועסקן נמרץ, נגעה לליבו המצוקה הקשה שבבית הגאון, וטרח והתייגע בדבר עד שהצליח לגייס סכום גדול מאוד עבורו, הון עתק שבימים ההם היה בו בכדי לכסות כמעט את כל הוצאות החתונה.

שלח אפוא אותו עסקן 'שיק בנקאי' על הסך האגדי, בידי הגאב"ד הרב ווייס זצ"ל בעל שו"ת מנחת יצחק רבה של ירושלים, שידאג להעביר את ההמחאה המיוחדת לרבי בנימין. הרב ווייס חיפש ומצא שליח נאמן, שהלך לביתו של רבי בנימין ונתן בידו את הכסף, ושח לפניו את מקורו של הממון שהוא נשלח אליו בכבוד וביקר מאת אותו עסקן, על ידי הגאב"ד הרב ווייס, כדי לסייע בעדו להשיא את בתו בדרך כבד.

והנה להפתעתו של השליח ולתדהמתו, לוקח רבי בנימין את השיק בידו, וקורע אותו לגזרים קטנים, ומשליכו לאשפה בלא אומר ודברים! הוא הודה לשליח על ביצוע שליחותו כראוי, וברכו לשלום.

למחרת כשפגש המנחת יצחק את רבי בנימין בבית הדין, שאלו בתמיהה ופליאה, מדוע ולמה קרעת השיק? הרי הנכס זקוקים עתה לממון רב! ותמיכה זו שהושגה עבורכם בישרות מנדיבים עשירים, יכולה לעזור לכם מאוד להשיא את בתכם כראוי וכיאות?

ענה לו רבי בנימין בנחרצות: הנה בתוקף תפקידי כאן בהנהגת עיר הקודש, מתעסק אני

"באחת התקופות כשנצרך הרב להשיא את בתו היה המצב קשה ביותר..."

חנוכה בערב שבת ובמוצ"ש

א. טוב ונכון שבערב שבת חנוכה יתפלל מנחה ורק אחר כך ידליק נרות חנוכה, והסעם בזה מפני שתפילה מנחה נתקנה כנגד תמיד של בין הערבים ונר חנוכה הוא זכר לנס שנעשה במגרת בית המקדש שהיו מדליקים אותה לאחר קורבן התמיד של בין הערבים.

ב. כל זה דווקא לכתחילה אם יכול להתפלל ורק אז להדליק נרות חנוכה, אולם אם אינו מוצא מנין מוקדם אין להתפלל ביחידות בשביל דבר זה, אלא ידליק נרות חנוכה ורק אז ילך ויתפלל מנחה עם הציבור, שכן תפילה בציבור ערכה גדול מאוד.

ג. בערב שבת חנוכה אין להקדים ולהדליק את נרות החנוכה הרבה לפני כניסת השבת, אלא מדליקים את נרות החנוכה סמוך להדלקת נרות השבת.

ד. יש להקדים ולהדליק קודם את נרות החנוכה ורק אז להדליק את נרות השבת, ואם הזמן מצומצם וכבר קרוב הזמן של שקיעת החמה יכולה האישה להדליק נרות השבת מיד לאחר שהדליק הבעל את הנר הראשון של החנוכה אע"פ שהבעל ממשיך להדליק את שאר נרות החנוכה.

ה. אם טעו והדליקו נרות השבת לפני נרות החנוכה, לפי מנהג הספרדים ועדות המזרח אין בזה שום בעיה ואפשר להדליק את נרות החנוכה, כיוון שמעיקר הדין אין האישה מקבלת שבת בהדלקת הנרות (וטוב שתתנה פעם אחת בשנה שהיא לא מקבלת שבת בהדלקת הנרות), ולמנהג האשכנזים שמקבלות שבת בהדלקת הנרות אין לאישה להדליק נרות חנוכה אלא אדם אחר ידליק את הנרות.

ו. יש לתת בערב שבת חנוכה הרבה שמן בנרות חנוכה וכן אותם שמדליקים בנרות שעה יש לתת נרות שדולקים הרבה זמן יותר מחצי שעה, מכיוון שהשיעור שנרות חנוכה צריכים לדלוק הוא חצי שעה מצאת הכוכבים, ובערב שבת מדליקים כעשרים דקות לפני שקיעת החמה, ולכן יש לתת כמות שמן או נר שיספיקו לדלוק, ואם אין לו אפילו כמות שמן לנר אחד שידלוק עד כחצי שעה אחר צאת הכוכבים או מי שמדליק בנרות ואין לו נר אחד גדול שיספיק לדלוק עד כחצי שעה אחר צאת הכוכבים ידליק את נרות החנוכה בלי ברכה.

ז. בנרות חנוכה יש לנו כלל "הדלקה עושה מצוה" היינו שעיקר המצוה הוא מעשה ההדלקה, ולכן אם הדליק את נרות החנוכה ואחר כך מיד כבו הנרות אין צריך לחזור ולהדליק את הנרות מחדש, שהרי עצם זה שהדליק את נרות החנוכה יצא ידי חובה, אולם מצוה מן המובחר לחזור ולהדליק את הנרות אם כבו בתוך החצי שעה לאחר הדלקתו, ולא יברך על ההדלקה השנייה, ולכן אם בערב שבת כבו הנרות קודם שקיעת החמה אין צריך מן הדין לחזור ולהדליק את הנרות, ומכל מקום טוב להחמיר ולחזור ולהדליק בלא ברכה אם עדיין לא קיבל שבת, אבל אם כבו סמוך ממש לשקיעת החמה אין לחזור ולהדליק מפני שיש חשש שכבר נכנסה שבת ואין להדליק אש בבין השמשות.

ח. במוצאי שבת בבית הכנסת יש להדליק קודם נרות חנוכה ורק אז עושים הבדלה כדי לאחר את יציאת השבת כמה שיותר (ואע"פ שהמדליק את נרות החנוכה הוא מדליק אש ובכך הוציא שבת, מכל מקום שאר הציבור אינם יוצאים ידי חובה בהדלקה בבית הכנסת ולכן עדיין נשארים בקדושת שבת), וגם יש בזה יותר פירסומי ניסא שכן אם ידליקו לאחר ההבדלה הרי חלק מהציבור ילכו לבתייהם ובכך מתמעט פרסום הנס, אולם בביתו של כל אדם יש לעשות קודם ההבדלה ורק אחר כך ידליק נרות החנוכה, כיוון שתדיר ואינו תדיר, תדיר קודם. לכן הבדלה שהיא תדירה טפי קודמת לנרות חנוכה (וכאן אין פרסום הנס יותר וכן אין שייך כאן לאחר יציאת השבת שבכך שמדליק נרות החנוכה הרי הוא מוציא שבת, ולכן הבדלה קודמת).

ט. מי שמחמיר ומוציא שבת כדעת רבנו תם יש לו גם במוצאי שבת חנוכה לעשות כן, וידליק נרות חנוכה רק לאחר שתצא שבת לפי רבנו תם.

י. אם נשאר השמן ביום השמיני (וכן בשאר הימים) עושה מדורה ושורף את השמן בפני עצמו, והוא הדין לפתילת החנוכה שאסור לזרוקן אלא עושה מדורה ושורפם (ויש כאלו שמתחמקים אותם עד שריפת החמץ ושורפים ביחד עם החמץ), וכל זה דווקא שכבו הנרות בתוך החצי שעה ונשאר השמן, אבל אם דלקו הנרות חצי שעה ונותר השמן בנרות אין צריך לשרוף את השמן, ומותר להשתמש בו לשאר דברים, ויש אומרים שאדם שנותן בסתם את השמן (בלי לפרש את כוונתו) אז נאסר כל השמן ששם לצורך הדלקת הנרות ואפילו אחר שדלקו הנרות חצי שעה, ומעיקר הדין להלכה שאחר שעבר זמן של החצי שעה אם נותר שמן מותר להשתמש, אולם טוב להחמיר ולחוש לדעת היש אומרים הנ"ל ויתנה בפירוש שאינו מקצה השמן למצות נרות החנוכה אלא רק כשיעור המצוה (היינו חצי שעה) ואז אם נשאר שמן אחר החצי שעה רשאי לכולי עלמא להשתמש בו לשאר דברים.

יא. בקבוק השמן ששפך ממנו לנרות חנוכה ונשאר בו שמן בוודאי מותר להשתמש בו לצורך דברים של חול ואין צריך להחמיר בו כלל.

אישיות כפייתית - לרבע את העיגול

כאשר מכוניות נוסעות בכביש מהיר, כמעט לא ייתכן שכולן יסעו באותה מהירות בדיוק, ודאי שלא כל הזמן, יש נהגים שיסעו במהירות של תעים קמ"ש לשעה, ויש שיסעו במהירות של מאה, מאה ועשר או אף מאה ועשרים קמ"ש לשעה. הוא הדבר בנוגע למסלול נסיעתם. יש שיסעו במסלול הימני, ויש שיסעו במסלול השמאלי, יש שייצמדו בעת נסיעתם לקצהו הימני של המסלול, ויש שיסעו במרכזו או בקצהו השמאלי. למרות זאת כולם נחשבים נורמליים.

לעומתם, נהג שנוסע לאט מדי או מהר מדי בפער ניכר מן האחרים נחשב חריג. אם אחד הנהגים ייסע, למשל, במהירות של עשרים או שלושים קמ"ש על כביש מהיר, הוא יגרום לפקק תנועה ויפריע לנהגים אחרים לנסוע כפי שהחוק מרשה להם. אם מישהו "יטוס" במהירות של מאה ושמונים קמ"ש למשל, הוא יסכן את עצמו וגם את האחרים, ובעיני הרוב הוא ייחשב חריג. הוא הדבר מבחינת המיקום; מי שיבחר לרדת לשוליים ולנסוע עליהם ייחשב חריג ויוצא דופן.

משמעות הדברים היא שכדי להיחשב נורמלי, אין צורך לנסוע בדיוק כמו כל האחרים, וגם לא באמצע הנתיב דווקא. כל שיש לעשות הוא, שלים לב שלא לרדת לשוליים, להישאר בתוך המסגרת שבה כולם נמצאים ולזכור שיש בה מרחב גדול לתמרון בלי להיחשב חריג ויוצא דופן.

אם נחשוב על כך, נגלה משסגרת כזו קיימת בכל נושא ממש: ציבור אנשים שצוועדים ברחוב, שמשוחחים, שעולים ויורדים במדרגות, שמתפללים, שלומדים או ששרים יחדיו. אין שום אפשרות שכולם יעשו את הדברים באותו קצב ובאותה צורה בדיוק. תמיד כל אחד מהם יעשה את אותו דבר בצורה שונה במקצת, ובכל זאת – מאחר שהוא לא יחרוג במידה רבה ויוצאת דופן, הוא ייחשב נורמלי אף שהוא שונה.

מסיבה זו, בדרך כלל אנשים אינם מתוחים ולחוצים מן המחשבה שהם לא בדיוק כמו האחרים. הם מבינים שיש מעין מסגרת גדולה ומרווחת דיה וכל מי שנמצא בתוכה נחשב נורמלי, ושבעצם, איש אינו מצפה מהם להיות עותק של האחרים.

מדוע תובנה זו חשובה?

משום שהיא נכונה גם שנושאים שבין אדם לקונו, בקיום מצוות ומעשים טובים, בכוונה בתפילה או במידת יראת השמים של הפרט למשל. לא ייתכן ששני אנשים יקפידו על כל תרי"ג המצוות באותה רמה ובאותה מידה בדיוק. גם שנושאים שבין אדם לחברו, במידות טובות, בכללי נימוס, בהתחשבות ובגילוי רגישות כלפי אחרים; ואפילו בנושאים שבין אדם לעצמו, כמו הדאגה לשמירה על הבריאות, ההקפדה על ניקיון והיגיינה, הזהירות מסכנה, השמירה על רכוש וכדומה, אין שני אנשים בעולם שיקפידו באותה מידה של הקפדה בדיוק. כל אחד ואחד, ללא יוצא מן הכלל, יהיה "חריג" ושונה מחברו, ובכל זאת, מאחר שכולם נמצאים בתוך גבולות המסגרת רחבת הידיים, הם נחשבים נורמליים. החריגים הם רק אלה שנמצאים בשוליים הקיצוניים, אלה שבולטים בהתנהגותם ובמידת הקפדתם, לכאן או לכאן, אם מעט מדי ואם הרבה מדי.

רגע חושבים

הרב אליהו רוסתמי

לדון לכף זכות

הבן של נח שניצל מדור המבול ועָבַר שניצל מדור הפלגה.

יעקב שאל את שם "אתה היית בדור המבול שכולם מושחתים איך נשאת נאמן למלך, תלמד אותי את כח ההישרדות שלך" וכן שאל את עבר, "אתה מדור הפלגה, כולם בנו מגדל למרוד באלקים איך נשאת נאמן למלך, תן לי כמה טיפים, איך אחזיק מעמד אצל לבן".

יעקב אבינו למד ארבע עשרה שנה אצל שם ועבר איך לא להתפעל מהסביבה, ולהיות עקבי במטרה של "שויתי ה' לנגדי תמיד", ואת החכמה הזאת הוא מעביר ליוסף, יעקב ראה שיוסף יזדקק לחכמה הזו, ושאר האחים ישארו בחממה של יעקב, יוסף יתגלגל מיד ליד וישב בבית סוהר במצרים, והוא צריך את חכמת ההישרדות, וגם כאן האחים לא הבינו, "למה אבא מלמד רק את יוסף ולא אותנו" ונוצרה קינאה, גם הם חשבו שהם מבינים מה שרואים ולא הבינו נכון! כמה חוסר תקשורת יש בכדור הארץ!

כל אחד ברור לו שהוא מבין מה שהוא רואה ומסיק מסקנות ובונה דמיונות ויוצר קנאה ושנאה מול אח! אם היו שואלים את אביהם "אבא, למה אתה לומד רק עם יוסף, אז היה אומר להם אין לכם מה לקנאות".

"ועשה לו כתונת פסים", יעקב עשה ליוסף כתונת פסים על שם צרותיו שנמכר לפוטיפר סוחרים ישמעאלים ומדיינים! יעקב מרמז ליוסף איזה גלים הוא הולך לעבור שיהיה חזק, והאחים רואים ומקנאים בכתונת הפסים!

אם אתה רואה אדם עשיר אל תקנא בו, לך תדע איזה הפלגה מחכה לו, אל תקנא במי שיש לו וילה "ויגואר", ואם כבר אתה מקנא בו אז תיקח גם את ה"טחורים", הסוכר והלחץ דם עם כל החבילות של הצרות שלו!

הרב אליהו רוסתמי מרצה באתרנו
להרצאות נוספות בקרו באתר 'שיבת אור דוד'

סיפור מרצה בערכים, שבאחד הסמינרים נתן הרצאה, וישבו בקהל זוג שכל הזמן דיברו "וקשקשו", שעה וחצי הרצאה, ושעה וחצי הם מדברים, הרב "יצא מהאיזון", כי זה מוציא מהריכוז, אבל הרב ידע שאם יעיר להם ויוציא אותם החוצה, אז היציאה היא לא רק מהשיעור אלא מהסמינר ואולי גם מיהדותם. עם כל הקושי הרב הבין שזה נסיון ועמד בו ולא העיר להם. מה שהרגיז את הרב שאחרי ההרצאה ניגשו הזוג לרב ואמרו, "כבוד הרב יש לנו כמה שאלות ביחס להרצאה", הרב יצא מגידרו ואמר "לכם יש שאלות על מה שאמרת, שעה וחצי דיברתם והפרעתם לי, ועוד יש לכם שאלות".

הסתכל הבחור על הרב ואמר "למה הרב מדבר ככה, האשה הזו היא אחותי שבאה מאנגליה, ושעה וחצי אני מתרגם לה את "היהלומים" שיוציאים מהפה שלך, יוצא לך דבש מהפה, ואחותי לא מבינה עברית לכן תרגמתי לה לאנגלית את דברי התורה המתוקים שלך.

האם לא שמת לב כשסיפרת בדיחה ואחותי צחקה חמש דקות אחר הדיחה", יוצא מכאן שגם מה שאתה רואה אתה לא רואה! שעה וחצי הרב כעס "למה מזלזלים בי למה מפריעים לי", אבל אף אחד לא זילזל בן אדרבא תירגמו את היהלומים שלך. **התורה מלמדת אותנו שניזהר, שגם אם רואים דבר מסוים, צריך לדון לכף זכות!**

גם אחי יוסף טעו בקנאה שלהם ביוסף. כתוב בפסוק "וישראל אהב את יוסף מכל בניו כי בן זקונים הוא לו ועשה לו כתונת פסים" (לז, ג), ורש"י פירש בשם אונקלוס שיוסף היה חכם ונבון, וכל מה שלמד יעקב אצל שם ועבר מסר ליוסף, ולמה לא מסר לראובן שמעון ולוי וכו', אלא יעקב אבינו כשיצא מבאר שבע הלך קודם כל לשם ועבר ולמד שם תורה ארבע עשרה שנה, למה?

יעקב אבינו ידע שהולך אצל לבן הרמאי וצריך כח ההישרדות, "איך אני אחזיק מעמד אצל לבן שלא יהפוך אותי מיעקב לקובי או יאקי, אלך ללמוד אצל שם

האם העלון נמצא בבית הכנסת שלך באופן קבוע?

פרשת שבוע | סיפור | קואצ'ר | הלכות | חינוך ילדים

בוא והצטרף
לאלפי המפיצים
בכל שבוע את
העלון המפואר
"אור הפרשה"
ושמח את מתפללי בית הכנסת
שלך.

לפרטים והרשמה

03-5701212

למפיצים המקדימים זוכים:

כל הפצה של חבילת עלונים 1 יזכה את המפיץ
בברכה מפי הרה"ג דניאל זר שליט"א
לאחר לימוד כל ספר האיידרא רבה וזוטא
בקברו של התנא האלוכי ר' שמעון בר יוחאי

כל הפצה של 2 חבילות עלונים יזכה את המפיץ
בברכה מפי הרה"ג דניאל זר שליט"א
לאחר קריאת כל התהילים בליל שבת

כל הפצה של 3 חבילות עלונים יזכה את המפיץ
בקמיע של כל הזוהר הקדוש

